

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 4629-1 від 09.02.2021
Народні депутати України
С. Колєбошин та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення механізмів формування мережі ліцеїв для запровадження якісної профільної середньої освіти»

У поданому законопроекті, який є альтернативним до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань діяльності ліцеїв та забезпечення доступності повної загальної середньої освіти» (реєстр. № 4629 від 22.01.2021), пропонується внести зміни до законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» з метою трансформації мережі закладів загальної середньої освіти, спрямованої на реалізацію реформи «Нова українська школа» (п. 2 пояснювальної записки).

Як зазначається у п. 6 пояснювальної записки до законопроекту, його прийняття дозволить продовжити впровадження реформи повної загальної середньої освіти і сформувати сучасну мережу її закладів, що забезпечить реалізацію конституційної гарантії здобуття повної загальної середньої освіти усіма дітьми, без винятків і дискримінації.

Законопроект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX.

Розглянувши альтернативний законопроект у стислий термін, Головне управління вважає за необхідне висловити щодо його змісту такі зауваження.

1. Закон України «Про освіту» пропонується доповнити новим терміном *«безпечне освітнє середовище»*, що визначається, як сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема, внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки

харчових продуктів та/або надання *неякісних* послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (булінг (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з *використанням кіберпростору*, а також унеможлиблюють вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Зауважимо, що наведена дефініція вбачається не зовсім вдалою, оскільки містить у собі недостатньо визначені за змістом вирази, наприклад, «надання *неякісних* послуг з харчування». Крім того, є недостатньо конструктивною заборона порушень встановлених умов безпечності освітнього середовища «з використанням кіберпростору», зокрема, щодо технічної можливості того чи іншого суб'єкта освітнього процесу забезпечити її виконання. Разом з тим, відповідно до правової позиції Конституційного Суду України принцип правової визначеності вимагає чіткості, *зрозумілості й однозначності* правових норм, зокрема, їх *передбачуваності* (прогнозованості) та стабільності (абз. 6 п. 2.1 мотивувальної частини Рішення Великої палати Конституційного Суду України від 20.12.2017 № 2-р/2017).

2. Частину 4 ст. 8 Закону України «Про повну загальну середню освіту» пропонується доповнити нормою, згідно з якою «здобуття повної загальної середньої освіти особою, яка перебуває на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я, забезпечують *спеціально уповноважена державою установа*». При цьому, з тексту проекту не зрозуміло, який її правовий статус та його елементи. Проте принцип правової визначеності закону передбачає, що закон повинен бути сформульований таким чином, щоб кожний суб'єкт його застосування міг чітко усвідомити свої права і обов'язки у сфері, що ним регулюються.

3. Пункт 3 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про повну загальну середню освіту» пропонується доповнити новим пп. 12, згідно з яким «до 1 вересня 2027 року функції засновників ліцеїв можуть виконувати представницькі органи територіальних громад усіх рівнів (Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, міські, сільські, селищні ради)». На нашу думку, відповідне положення є зайвим, адже виходячи з положень, якими пропонується доповнити ч. 1 ст. 32 цього Закону, рішення про утворення комунальних ліцеїв як окремих юридичних осіб, їх реорганізацію, ліквідацію чи перепрофілювання (зміну типу) приймають *Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, міські ради* та представницькі органи інших територіальних громад, які спроможні забезпечити функціонування ліцею відповідно до вимог законодавства.

4. На нашу думку, потребує корегування порядок набрання чинності проекту Закону – «з дня, наступного за днем його опублікування» (п. 1 розділу II «Прикінцеві положення»). Адже реалізація положень проекту вимагає комплексного оновлення підзаконної нормативно-правової бази, на яке Кабінету Міністрів України надається один місяць (пп. 1 п. 2 розділу II проекту), та здійснення відповідних організаційних та інших заходів, для чого потрібний певний час. У зв'язку з цим, на думку Головного управління, Закон у разі його прийняття доцільно вводити в дію щонайменше через місяць після дня його опублікування.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Грицак

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B4200C444CE01

Дійсний до: 12.11.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/55254 від 19.02.2021

398576